

Poslanecký návrh

ZÁKON

ze dne 2020

o některých opatřeních ke zmírnění hospodářských a sociálních dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 a o změně zákona č. 159/2020 Sb. o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 a zákona č. 177/2020 Sb. o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií COVID-19

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

§ 1

Předmět a účel zákona

Tento zákon zmírňuje některé hospodářské a sociální dopady pandemie koronaviru označovaného jako SARS CoV-2.

§ 2

Zvýšené ošetřovné

(1) Výše ošetřovného podle zákona o nemocenském pojištění činí v době od 11. března 2020 do 30. června 2020 80 % denního vyměřovacího základu za kalendářní den.

(2) Ošetřovné vyplacené v období ode dne 11. března 2020 do dne nabytí účinnosti tohoto zákona v nižší výši, než je výše ošetřovného stanovená podle odst. 1 tohoto zákona, se bez žádosti doplatí do 30 dnů ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 3

Odklad splatnosti daně z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty za období od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2020 je splatná do jednoho roku od posledního dne lhůty stanovené pro podání řádného daňového tvrzení.

§ 4

Prominutí silniční daně

(1) Daňová povinnost k silniční dani za kalendářní rok 2020 zaniká. Poplatníci silniční daně nejsou v tomto zdaňovacím období povinni hradit zálohy na silniční daň.

(2) Byla-li silniční daň za období uvedené v odst. 1 či záloha na ni zčásti nebo zcela uhrazena, použije se uhrazená částka na úhradu splatné silniční daně a poté záloh na silniční daň za další kalendářní rok.

§ 5

Nárok na nemocenské při karanténě

(1) V období od 1. března 2020 do 31. srpna 2020 má nárok na nemocenské dle zákona o nemocenském pojištění pojištěnec, kterému byla nařízena karanténa podle zákona o ochraně veřejného zdraví, bez ohledu na délku trvání karantény.

(2) Podpůrčí doba u nemocenského v případě dle odst. 1 začíná prvním dnem nařízené karantény a končí dnem, jímž končí nařízená karanténa.

(3) Náhrada mzdy při karanténě dle zákoníku práce v případě dle odst. 1 pojištěnci nepřísluší. Byla-li taková náhrada mzdy uhrazena zaměstnanci před nabytím účinnosti tohoto zákona, je zaměstnanec povinen vrátit ji zaměstnavateli do 30 dnů ode dne vyplacení nemocenské za stejné období, za něž byla náhrada mzdy poskytnuta. Zaměstnavatel je oprávněn započíst takovou náhradu mzdy oproti mzdě nebo náhradě mzdy, na něž zaměstnanci vznikl nárok po nabytí účinnosti tohoto zákona.

§ 6

Úrok z posečkané částky

Za dobu posečkání dle daňového řádu povoleného v roce 2020 nevzniká daňovému subjektu povinnost hradit úrok z posečkané částky.

ČÁST DRUHÁ

§ 7

Změna zákona o kompenzačním bonusu

Zákon č. 159/2020 Sb. o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 se mění takto:

1. V části první se v § 1 za slova „krizovými opatřeními“ vkládají slova „dle krizového zákona nebo mimořádnými opatřeními dle zákona o ochraně veřejného zdraví“.

2. V části druhé § 2 zní odst. 1 včetně poznámky pod čarou takto:

„(1) Subjektem kompenzačního bonusu je

a) osoba samostatně výdělečně činná podle zákona upravujícího důchodové pojištění, pokud nejde o osobu vykonávající činnost, v jejímž důsledku je tato osoba účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec,

b) osoba samostatně výdělečně činná podle zákona upravujícího důchodové pojištění, jde-li o osobu vykonávající činnost, v jejímž důsledku je tato osoba účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec,

c) zaměstnanec činný na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, která zakládá povinnost odvádět pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „zaměstnanec činný na základě dohody“), pokud pracovněprávní vztah založený dohodou o provedení práce nebo dohodou o pracovní činnosti trval ke dni 11. března 2020, a který není zároveň zaměstnán v jiném pracovním poměru, založeném pracovní smlouvou,

d) přeshraniční zaměstnanec, kterým se rozumí zaměstnanec s trvalým bydlištěm v České republice, který je v pracovním poměru k zaměstnavateli se sídlem v Německu, Rakousku, Slovensku nebo Polsku a za účelem výkonu zaměstnání pravidelně překračuje státní hranice,

e) obchodní korporace nebo družstvo, pokud jsou malým či středním podnikem dle přímo použitelného předpisu Evropské unie.¹“.

3. V části druhé se v § 3 odst. 1 slovo „samostatné“ ruší, za slova „krizových“ se vkládají slova „nebo mimořádných“ a za písm. a) se vkládá písm. b), které zní:

„b) omezení možnosti překračovat státní hranice,“.

Následující písmena se přečísľují.

4. V části druhé se v § 3 za odst. 1 vkládá odst. 2, který zní:

„(2) Předmětem kompenzačního bonusu je také činnost, která měla být vykonávána na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce, kterou subjekt kompenzačního bonusu nemohl zcela nebo z významné části vykonávat v důsledku ohrožení zdraví nebo krizových nebo mimořádných opatření podle § 1, zejména z důvodu, že

a) zaměstnavatel zaměstnanci činnému na základě dohody nepřiděloval práci v období, za které se poskytuje kompenzační bonus, nebo

b) dohoda o pracovní činnosti nebo dohoda o provedení práce byla zrušena výpovědí ze strany zaměstnavatele v období, za které se poskytuje kompenzační bonus.“.

Následující odstavce se přečísľují.

5. V části druhé § 4 zní:

„§ 4

Výše kompenzačního bonusu

(1) Výše kompenzačního bonusu za každý kalendářní den bonusového období činí:

a) 250 Kč u osoby dle § 2 odst. 1 písm. b),

b) 300 Kč u osoby dle § 2 odst. 1 písm. c),

c) 500 Kč u osoby dle § 2 odst. 1 písm. a) nebo d),

¹ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem

d) 70 % z 1/30 měsíčního nájemného provozovny osoby dle § 2 odst. 1 písm. e), nejvýše však 3000 Kč.

(2) Za jeden kalendářní den bonusového období lze subjektu přiznat kompenzační bonus jen podle jedné z možností dle § 4 odst. 1.“.

6. V části druhé se v § 5 slova „30. dubna 2020“ nahrazují slovy „dne ukončení krizových opatření a mimořádných opatření dle § 1, které zcela nebo zčásti omezují výkon podnikání nebo činnosti dle § 3 odst. 1 nebo 2.“.

7. V části druhé se v § 7 odst. 1 na konci písm. b) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písm. c), které zní:

„c) informaci, o kterou z osob dle § 2 odst. 1 se jedná a v jaké výši dle § 4 odst. 1 je za daný kalendářní den kompenzační bonus požadován.“.

§ 8

Změna zákona o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií COVID-19

V § 5 zákona č. 177/2000 Sb. o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií COVID-19 zní odst. 3 takto:

„(3) Za dobu trvání ochranné doby vzniká úvěrujícímu právo na úrok, který odpovídá polovině úroku, který byl sjednán, nejvýše však úroku, který odpovídá úroku určenému zápůjční úrokovou sazbou ve výši repo sazby vyhlášené Českou národní bankou zvýšené o 8 procentních bodů.“.

§ 9

Přechodné ustanovení

Pro úrok dle § 5 odst. 3 zákona č. 177/2000 Sb. o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií COVID-19 vzniklý v době před nabytím účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. 177/2000 Sb. ve znění před nabytím tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

§ 10

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.

Důvodová zpráva

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Česká republika aktuálně čelí pandemii koronaviru Covid-19, která má vedle dopadů zdravotních i výrazné dopady hospodářské a sociální. Předkladatelé vítají opatření vlády směřující ke kompenzaci těchto důsledků, ale považují je za nedostatečné. Proto tímto návrhem upravují parametry některých mimořádných vládních zákonů a zároveň navrhuji opatření další, jimiž stát může stabilizaci ekonomiky pomoci.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

3. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie, popřípadě i s legislativními záměry a s návrhy předpisů Evropské unie

Navrhovaná úprava není v rozporu s právními předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie ani s obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh není v rozporu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Navrhovaná právní úprava má dopady na státní rozpočet. Odklad splatnosti DPH může představovat propad v příjmech státního rozpočtu za tento rok až 150 mld. Kč, propad ale bude kompenzován v roce následujícím. Osvobození od silniční daně za rok 2020 bude představovat výpadek příjmů státního rozpočtu ve výši až 7 mld. Kč. Náklady na navýšení ošetřovného představují asi 1,5 mld. Kč. Hrazení nemocenské od prvního dne karantény státem namísto náhrady mzdy zaměstnavatelem zatíží státní rozpočet částkou v řádu stovek milionů korun českých. Náklady na rozšíření podmínek pro získání kompenzačního bonusu a prodloužení délky jeho trvání se odhadují v částce 15 mld. Kč, tedy ve stejné částce, jako rozpočtové náklady odhadované důvodovou zprávou platného zákona o kompenzačním bonusu.

Úprava nemá dopady na ostatní veřejné rozpočty.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na podnikatelské prostředí České republiky a sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava bude mít příznivé dopady na podnikatelské prostředí v České republice, když v době mimořádné krize ulehčuje podnikatelům v oblasti placení DPH, silniční

daně a náhrady mzdy; přispívá jim taktéž na nájem uzavřených provozoven. Zákon podporuje také další skupiny obyvatel, a to tzv. pendlery, osoby zaměstnané na DPP či DPČ a osoby samostatně výdělečně činné, které jsou zároveň zaměstnané. Úprava nemá dopady na životní prostředí.

7. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů, zhodnocení současného stavu a navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen, zhodnocení korupčních rizik, zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Návrhem zákona nemá dopady v oblasti ochrany soukromí, osobních údajů, zákazu diskriminace, rovnosti mužů a žen, korupčních rizik, ani bezpečnosti či obrany státu.

8. Způsob projednání návrhu zákona

Navrhuje se, aby Sněmovna vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení dle § 90 odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, a to vzhledem k potřebě urychleně řešit ekonomickou a sociální situaci občanů a firem v souvislosti s dopady pandemie koronaviru.

B. Zvláštní část

K části první

K § 1

Ustanovení deklaruje předmět a účel zákona.

K § 2

Ustanovením se po vymezenou dobu navyšuje ošetrovné ze 60 % na 80 % denního vyměřovacího základu, a to ve všech případech předpokládaných zákonem o nemocenském pojištění.

K § 3

Odkládá se termín splatnosti DPH za daňové období kalendářního roku 2020 a to o jeden rok.

K § 4

Pro daňové období kalendářního roku 2020 se zrušuje povinnost hradit silniční daň. Daň za letošní rok již uhrazená prostřednictvím záloh se použije na úhradu daně za rok 2021.

K § 5

Je-li zaměstnanec v karanténě, má nárok na nemocenské hrazené státem až po 14 dnech jejího trvání. Do té doby mu zaměstnavatel hradí náhradu mzdy. Tímto zákonem se navrhuje, aby po stanovenou dobu hradil stát nemocenské již od prvního dne karantény namísto náhrady mzdy placené zaměstnavatelem. Byla-li již náhrada mzdy vyplacena, je zaměstnanec povinen ji zaměstnavateli vrátit po obdržení úhrady nemocenského od ČSSZ.

K § 6

Daňový subjekt má možnost požádat správce daně o posečkání úhrady daně, popřípadě rozložení její úhrady. Po dobu posečkání je pak povinen hradit úrok z posečkané částky. Vzhledem k mimořádné hospodářské situaci se pro podporu ekonomických subjektů navrhuje pro posečkání schválené v roce 2020 úrok neuplatňovat.

K části druhé

K § 7

Navrhují se změny v zákoně o kompenzačním bonusu. Upřesňuje se definice krizových opatření, nárok se nově přiznává i OSVČ, které jsou zároveň zaměstnané (250 Kč denně), tzv. pendlerům (500 Kč denně), osobám zaměstnaným na DPP a DPČ (300 Kč denně) a malým a středním podnikatelům – právnickým osobám (70 % z denního nájmu provozovny až do výše 3000 Kč denně). Doba, za kterou má být bonus vyplácen, se prodlužuje až do doby ukončení krizových a mimořádných opatření.

K § 8

Zákon o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií COVID-19 se mění tak, že při využití ochranné doby hradí úvěrovaný, ať už spotřebitel či podnikatel, pouze polovinu sjednaného úroku, nejvýše však 9 % (repo sazba zvýšená o 8 procent).

K § 9

V souladu s pravidly intertemporality nemění se výše úroku již vzniklého za účinnosti předchozího znění zákona.

K § 10

Účinnost se stanoví počátkem dne následujícího po dni vyhlášení právního předpisu ve Sbírce zákonů a to vzhledem naléhavému obecnému zájmu na rychlém řešení mimořádné hospodářské a sociální situace zapříčiněné pandemií COVID-19.

V Praze dne 20. dubna 2020

Seznam předkladatelů:

Marian Jurečka, v. r.

Jan Bartošek, v. r.

Pavel Bělobrádek, v. r.

Ondřej Benešík, v. r.

Jan Čížinský, v. r.

Jiří Mihola, v. r.

Marek Výborný, v. r.

Stanislav Juránek, v. r.

Pavla Golasowská, v. r.

Vít Kaňkovský, v. r.

